

Kulttuurista hyvinvointia Pohjois-Karjalaan

Mari Nupponen

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Kulttuurihyvinvointi

- Kulttuurihyvinvoinnilla tarkoitetaan ihmisten kokemusta siitä, että kulttuuri ja taide lisäävät hyvinvointia tai ovat yhteydessä hyvinvointiin.
- Kulttuurihyvinvointikokemukset voivat olla yksin koettuja kuten musiikin kuuntelu tai yhteisöllisiä kuten konsertit. Ne voivat olla myös hyvin erilaisia, riippuen kunkin ihmisen suhteesta taiteeseen ja kulttuuriin.
- Kulttuuria on läsnä kaikkialla arjessamme: asuinympäristöissä, harrastuksissa, tavassamme olla ja elää sekä tietenkin alueellisissa palveluissa kuten kirjastot, museot, näyttelyt, konsertit ja esitykset. Myös luontokohteet ovat osa paikalliskulttuuria.

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton hallinnoima hanke ajalla 1.12.2020-30.6.2022

Rahoitus:

- Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustus kuntien kulttuuritoiminnan kehittämistehtävään ja kokeiluihin 160 000 €
- Pohjois-Karjalan maakuntaliiton tulevaisuusrahasto 15 000€
- Siun sote -Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä 5 000€

Mukana 13 kuntaa.

Lähtökohta ja tavoitteet

- Valmisteltu yhteistyössä kuntien ja Siun soten kanssa.
- Tavoitteena on luoda kestäviä toimintatapoja ja yhteistä käsitystä alueen kulttuurihyvinvointiin liittyvistä toimintaperiaatteista sekä taide- ja kulttuurilähtöisten hyvinvointipalveluiden hyödyntämisestä ja tuottamisesta.
- Tukemaan kulttuurihyvinvointisuunnitelman laadintaa
- Hanke edistää taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta Pohjois-Karjalassa
- Lisää asukkaiden osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä taide- ja kulttuuritoiminnan kautta.

Hankkeen toiminnot

1. Tarvekartoitus
2. Kulttuurihyvinvointipilotit
3. Verkostoitumistapahtumat
4. Alueellinen kulttuurihyvinvointimalli

Pilotit

- Villiklubi 4 000 e, Joensuu ja Lieksa (hybridinä ympäri maakuntaa)
- Taiteesta tukea muutosten pyörteisiin 4 500 e, Joensuu ja Ilomantsi
- Taidetta Paikkikseen 8 000 e, Kontiolahti
- Valoa pimeään 4 000 e, Outokumpu
- Kulttuurilähete nuorille 2 000 e, Kitee
- Kulttuurilähete ikäihmisille 4 000 e, Eno ja Uimaharju
- Pala parempaa 8 000 e, Liperi
- Kulttuurihyvinvointia yhdistyksille 8 000 e, Heinävesi, Polvijärvi ja Rääkkylä

Pilotin työvaiheet

Hanke välittäjätahona

Tarvekartoituksen
pohjalta sisältöjen
suunnittelu

Yhteistyökumppanit ja
monialaiset tiimit

Käänteinen kilpailutus
(hankintalaki, Clouidia-
pienhankintajärjestelmä)

Osallistujien kuuleminen
sisällön suunnittelussa ja
valinnassa

Tiedottaminen
kilpailutuksista ja
pilottien toiminnasta

Yhteiskehittäminen
pilottien aikana,
muutoksiin reagoiminen

Arviointi ja palaute
(oppilaitosyhteistyö)

Osallistujien tuotokset

Kuin sen sanoisin,
että aina en jaksa
käydä nukkumaan,
kun valot sammuvat.

Sillä oonhan neito,
joka itsenäistyy
ja oon nuorimies huoleton!

Opiskelijoiden keräämä palaute

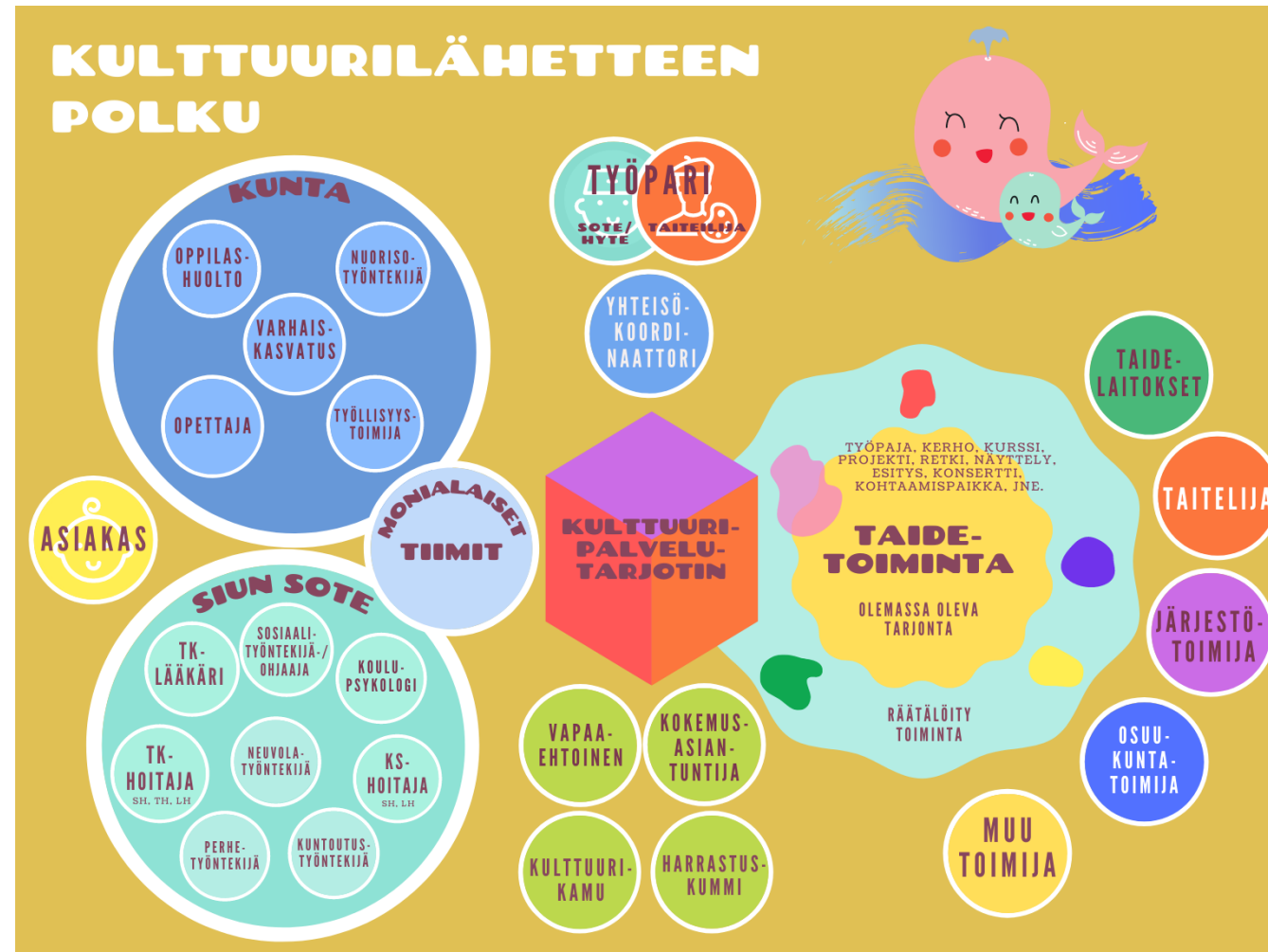
YHTEINEN MIELEKÄS
TOIMINTA ON SIOITETTujen
NUORTEN
VUOROVAIKUTUKSEN,
RYHMÄYTYMISEN SEKÄ
OSALLISUUDEN KEHITTÄMISEN
NÄKÖKULMASTA TÄRKEÄÄ.

TAIDETOIMINNAN USKOTAAN
TUOVAN NUORILLE UUSIA
KOKEMUKSIA SEKÄ
EDISTÄVÄN HEIDÄN
HYVINVOINTIAAN.

Kulttuurilähete

Ehdotus toimintamalliksi

verkkarit

**POHJOIS-KARJALAN
TAIDE JA HYVINVOINTI
-VERKOSTO**

Yhteiskehittäminen

Tapaamiset:

Taiteilijan toukokuu 2021 (23 osallistujaa)

Vieraana tanssija Mathilda Kauppila - Yhtä matkaa -yhteisötaideprojekti palliatiivisella osastolla

Sote-syyskuu 2021 (14 osallistujaa)

Vieraana ohjaaja Hannele Martikainen, Taittuu ry (Vankilateatteri)

Maakuntaliiton marraskuu 2021 (22 osallistujaa)

Vieraana Mari Nupponen, koulutus- ja hyvinvointiasiantuntija,

Markus Pulkkinen, kulttuuriohjaaja, Kiteen kaupunki, Leena Hoppania, vs. kulttuurijohtaja, Joensuun kaupunki, Hannele Autti, kulttuuriasiantuntija, Maakuntaliitto

Hyvinvoinnin helmikuu 2022 Taiteilijoiden hyvinvointi - koulutus työssä jaksamisen ja työstä palautumisen tukemiseksi (14 osallistujaa)

Vieraana tanssija, terapeutti Kirsi Törmi

Jatkossa verkostovetureina:

Mari Nupponen, koulutus- ja
hyvinvointiasiantuntija, maakuntaliitto

Kristiina Isaksson, kulttuurituottaja, Kontiolahti,
Kulttuurihyvinvoinnin YAMK-opiskelija

***Pohjois-Karjalan
kulttuurihyvinvointi-
suunnitelma 2022–2025***

Julkaisu 286, 2022

Kulttuurihyvinvointisuunnitelman rakenne

- Rakenne perustuu hyvinvointistrategiaa

Kulttuurihyvinvointisuunnitelman painopistealueet ovat

1. Hyvinvoiva ja osallistuva asukas
2. Elinvoimainen yhteisö
3. Yhteistoimijuus ja yhdessä tekeminen

- Jokaiselle painopistealueelle on määritelty kehittämistavoitteet sekä niiden kärkiteemat.
- Kärkiteemat ovat positiivisia lähiajan päämääriä, joihin maakunnassa tähdätään kulttuurihyvinvointitoiminnalla.
- Lisäksi määritelty läpileikkaavat periaatteet

Kulttuurista hyvinvointia Pohjois-Karjalaan

Painopisteet

Hyvinvoiva ja osallistuva asukas

Elinvoimainen yhteisö

Yhteistoimisuus

Kärkiteemat

Mahdollisuus arjen luovuuteen ja itsensä toteuttamiseen.

Kulttuurihyvinvointipalvelujen kehittäminen.

Sote-, hyte- ja kulttuurihyvinvointipalvelujen yhdyspinnat.

Oman hyvinvoinnin kehittäminen.

Luovien alojen liiketoiminnan ja työllisyyden edistäminen kulttuurialan erityispiirteet huomioiden.

Toiminnan ja -palvelujärjestelmän kehittäminen.

Toimintaedellytysten turvaaminen ja yhteisöllisyys.

Läpileikkaavat periaatteet

Avoin, esteetön, osallisuuden mahdollistava, saavutettava, turvallinen, työllistävä, yhteisöllinen

Toimijat

Toimijana: asukkaat, kunnat, järjestöt, kulttuuritoimijat, taiteilijat

Toimijana: kunnat ja kuntayhtymät, järjestöt, kulttuuritoimijat, taiteilijat, koulutusorganisaatiot, hyvinvointialue, yritykset

Toimijana: verkostot, työryhmät

Mitä opimme?

- Kiinnostus ja hyöty tunnettu / tunnustettu
- Kehittämisen jatkaminen laajassa yhteistyössä + kulttuurihyvinvointisuunnitelman jalkauttaminen
- Taloudellisten reunaehtojen huomioiminen
- Koordinoinnin merkitys
- Verkostoituminen kansallisesti

Kiitos!

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto